

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Gimle oppvekstun barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

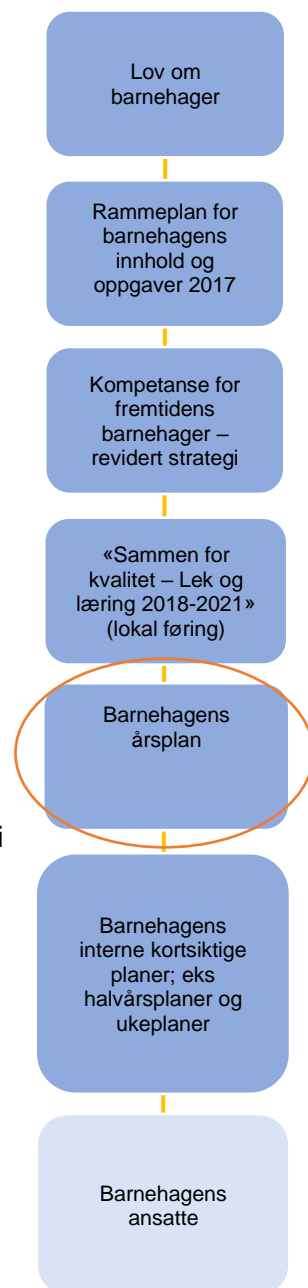
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

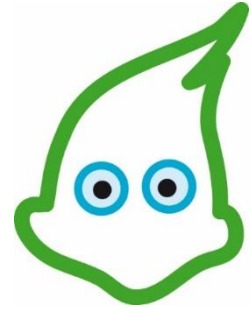

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	6
1.3.1 Ser barnet	7
1.3.2 Varme	7
1.3.3 Inkluderende	7
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	8
– medvirkende barn i lek og læring	8
2.1 Tilknytning	8
2.2 Lek	8
2.3 Læring	9
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	13
3.1.1 Språk som basiskompetanse	13
3.1.2 Matematisk kompetanse	14
3.2 Digitale verktøy	14
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	15
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	15
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	15
4.2.1 Dokumentasjon	15
4.2.2 Vurdering	16
4.2.3 Oppfølging	16
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	16
I. Barnesyn og lærings syn	17
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	17

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	17
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	18
V.	Overganger	19
a.	Tilvenning i barnehagen	19
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	19
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	19
VI.	Foreldremedvirkning	20
VII.	Bærekraftig utvikling	20
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	21
IX.	Barns seksuelle helse	21

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Gimle oppvekststun barnehage ligger plassert sentralt i Årstad bydel med Gimle oppvekststun skole og Haukelandshallen som nærmeste naboer. Barnehagen ble åpnet i 2009. Barnehagen er en liten barnehage hvor «alle kjenner alle». I tillegg til vår egen lekeplass har barnehagen et flott og variert nærmiljø som vi ofte benytter oss av. I nærmiljøet finner vi blant annet parker som Christieparken og Leaparken, Brann stadion, Høgskulen på Vestlandet og bybanen.

1.1 Struktur og organisering

Barnehagen har plass til 52-56 barn, fordelt på 4 avdelinger. Tusenfryd og Revebjelle er småbarnsavdelinger med barn i alderen 1-3 år. Blåklokke og Løvetann har barn i alderen 2-6 år.

Avdelingene samarbeider tett. Vi har et eget førskoletilbud til alle skolestarterne. Personalet i barnehagen består av 1 styrer, 4 pedagogiske ledere, 2 barnehagelærere, 6 barne- og ungdomsarbeidere og 2 assistenter. 1/3 av de ansatte er menn.

1.2 Metodevalg

Gimle oppvekststun barnehage vektlegger barns medvirkning i vårt pedagogiske arbeid. Barns interesser er grunnlaget for valg av tema og retning for ulike prosjektarbeid. I dette arbeidet «blir veien til» i møtet mellom barn, voksen og kunnskap om ulike tema. Personalet sin oppgave er å:

- observere hva det enkelte barn og barnegruppen er opptatt av og skape prosjekt utfra barnets interesser
- lede prosjektet slik at barns interesser ivaretas
- sette av tid og rom til prosjektet
- legge til rette for at begrep og språk utvides i møte med ny kunnskap
- legge til rette for at alle barn får bidra og utvikle seg gjennom prosjektene

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

Mål: Gimle oppvekststun barnehage skal være et godt sted å være for barn og foresatte

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

Dette oppnår vi ved at personalet:

- lytter til barnas innspill og tar det som sies på alvor
- er tilgjengelig for barna og møter hvert enkelt barn på deres premisser
- anerkjenner barnas følelser og hjelper dem å håndtere egne følelser

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For å oppnå dette skal barn og foreldre møte et personale som jobber for å skape gode relasjoner til alle barn og foreldre. Dette gjør vi ved å:

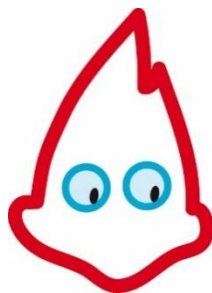
- legge til rette for at alle barn får mulighet til en god oppstart i barnehagen
- være voksne som viser glede i møte med barn og foreldre
- gi omsorg, oppmuntring, utfordringer og støtte i alle barnehagens aktiviteter for å legge til rette for at alle barn opplever utvikling utfra sitt eget ståsted

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For å oppnå dette skal personalet møte hvert barn på en måte som gjør at alle føler seg sett og inkludert i fellesskapet. Dette gjør vi ved å:

- møte alle barn med varme og omsorg
- legge til rette for at alle barn skal delta i lek med barn og voksne
- anerkjenne barnets iboende kompetanse og gi barnet mulighet til å medvirke i egen hverdag

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Mål: Personalet viser omsorg og får barna til å føle seg trygge i barnehagen.

Når det begynner nye barn på avdelingen er vi avhengig av at de etablerer trygge og stabile bånd til personalet. Personalet skal investere tid i å bli kjent med barnet, og vise barnet at en er til stede og gir trøst og trygghet.

Barn som har en trygg og god tilknytning til en eller flere voksne kan slappe av og engasjere seg i lek, og har større forutsetninger for læring og utvikling. Denne tryggheten gjør at de er klare for å utforske og mestre barnehageverden. Personalet skal pleie relasjonene til barna gjennom hele barnehagetiden hos oss. For at barnet skal få en trygg og god tilknytning må barnehagen samarbeide tett med barnets foreldre. Vi jobber for å bygge gode relasjoner med foreldrene. Trygge foreldre gir tryggere barn.

Arbeidsmåter:

- Alle ansatte jobber med å bygge og opprettholde gode relasjoner til barna.
- Personalet anerkjenner barnas følelser
- Personalet støtter barnet når de opplever vanskelige følelser og hjelper å finne en løsning slik at barna føler seg møtt og forstått
- Personalet tar barn på alvor ved å lytte til barns verbale og nonverbale uttrykk
- Personalet skal etablere god kontakt med alle foreldre og skape et godt samarbeid fra første dag
- For å se hvert enkelt barns behov skal personalet være til stede der barna er

2.2 Lek

Mål: Alle barn i Gimle oppvekststun barnehage skal oppleve gleden ved å delta i lek sammen med andre barn og voksne.

Lek er noe av det viktigste i barns liv. Leken er grunnlaget for utvikling, trivsel og læring. I leken utvikles vennskap, samarbeidskompetanse og selvfølelse. Leken kjennetegnes ved at den er lystbetont og frivillig. Viktige elementer som inngår i lek er glede, humor og spenning. Å delta i lek er viktig for barnas sosiale kompetanse. I leken lærer barna problemløsning, forhandling, og å gi/ta imot omsorg og hjelp fra andre barn. Lek er også en svært viktig arena for utvikling av språk. I leken får barn prøve ut og øve på sine språklige ferdigheter, både når det gjelder verbalspråk og kroppsspråk.

Arbeidsmåter:

- Personalet skal være nære og tette på leken
- Personalet gir inspirasjon til leken ved å bruke eventyr, bøker og samtaler med barna
- Personalet legger til rette for mindre lekegrupper og avskjermede lekeområder
- Personalet inkluderer alle barn i leken
- Personalet støtter barn som opplever vansker med å komme inn i lek og barn som opplever konflikter i lek
- Personalet deltar aktivt i leken, og fantaserer og undrer seg sammen med barna

2.3 Læring

Mål: Barn skal lære nye ferdigheter og oppleve mestring.

For barnet er det ikke noe skille mellom lek og læring. Barnet lærer primært gjennom egne erfaringer og opplevelser. Barnehagen er en læringsarena der barna skal oppleve ulike læringsprosesser i løpet av barnehagedagen. Barnehagen skal være et godt sted å lære i gode og trygge omgivelser.

Arbeidsmåter:

- Personalet skal utfordre, inspirere og gi opplevelser, samtidig som det gis rom for at barnet skal følge sine egne initiativ og interesser.
- Personalet skal følge opp barnas interesser og hjelpe dem å utforske det de er opptatt av og lurer på.
- Avdelingene velger tema/prosjekt ut fra barnas interesser og de får mulighet til å fordype seg med hjelp fra personalet.
- Barna får påvirke prosesser underveis. Ved hjelp av samtaler får personalet tak i barns spørsmål, undring og tanker.
- Personalet evaluerer underveis ved hjelp av observasjon og pedagogisk dokumentasjon.
- Personalet skal bidra til barns trivsel, livsglede og å styrke selvbildet deres.
- Personalet skal veilede og støtte barna i utfordringer som oppstår, hjelpe de å mestre motstand og i å øve på konfliktløsning.

Når ditt barn svarer: «I dag har vi bare lekt....»

Da har barnet ditt:

2.4 Barns medvirkning

Mål: Barna skal oppleve at de kan være med å påvirke sin egen hverdag utfra egne forutsetninger.

Barns medvirkning er en pedagogisk praksis som sikrer at barns stemmer blir hørt og at barna opplever at de har en betydning for det som foregår. Det gjør vi ved at barna får mulighet til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens innhold. Medvirkning handler også om å bli lyttet til og akseptert som et kompetent individ. Det er viktig at personalet vurderer hvert barns alder og modenhet, slik at barn ikke får ansvar eller må ta beslutninger de ikke er rustet til å ta.

Arbeidsmåter:

- Barna skal være med å utforme prosesser og barnas innspill påvirker veien videre
- Personalet legger til rette for samlinger hvor barnas meninger og ønsker er i fokus
- Personalet skal være oppmerksomme voksne som lytter til barnas meninger
- Vi jobber i mindre grupper slik at det blir lettere å ha en dialog med alle barna, og å se hvert enkelt barn

2.5 Vennskap og felleskap

Mål: Alle barn skal føle at de er betydningsfulle for fellesskapet og gis muligheter for å bygge vennskap med andre barn.

Vennskap betyr mye for barn i alle aldre, og det gjør barn mer robuste mot stress og motstand. Vi ønsker å skape arenaer for felles opplevelser som kan fungere som en felles plattform for lek og vennskap mellom barn.

Arbeidsmåter:

- Personalet skal ha fokus på vennskap og støtte barn som trenger hjelp til å utvikle gode strategier for å komme inn i leken.
- Personalet skal hjelpe barn med å lytte til andres innspill og støtte barn i turtaking
- Personalet skal legge til rette for frilek og være støttende og tilstedeværende voksne i leken
- Personalet skal samle barn om felles opplevelser for å skape samhold i gruppen
- Personalet skal i samlingsstunden anerkjenne barna som er til stede, samt sette fokus på de barna som ikke er tilstede i gruppen
- Barna skal bli møtt og tatt godt imot av en ansatt når de kommer til barnehagen.

2.6 Mangfold

Mål: Alle skal føle seg velkommen i barnehagen og bli respektert for den de er

Alle barn er forskjellige, både med tanke på utseende, språk, tro, kjønn, familie og funksjonsnivå. Mangfoldet vi har i barnehagen og ellers i samfunnet gjør at det er viktig å jobbe med verdier som toleranse og likeverd. Barna i Gimle oppvekststun barnehage skal oppleve at mangfold er en ressurs i vår barnehage. Barna skal erfare at alle kan lære av hverandre. Vi har fokus på at barna skal bli trygge på seg selv, ved å gi de gode opplevelser og erfaringer som medmenneske og enkeltindivid. Dette er med på å danne grunnlaget for at barn skal kunne ta gode valg for seg selv og for andre.

Arbeidsmåter:

- Personalet skal undre seg sammen med barna rundt spørsmål knyttet til religion, livssyn og etiske verdier som barna viser interesse for
- Personalet skal være bevisst sin rolle som verdiformidler i møte med barn
- Personalet skal støtte prosessen barna går gjennom for å danne sine egne verdier og holdninger ved å lytte og anerkjenn

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

Barns lek er grunnlaget for arbeidet med de ulike fagområdene. Vi tar utgangspunkt i barnas egne interesser når vi legger til rette for arbeid med ulike tema gjennom året. Vi legger vekt på å utforske, lære og undre oss sammen med barna. Barnehagen og nærmiljøet er med på å gi barna ulike bevegelseserfaringer hvor de kan utforske og mestre egen kropp. Vi legger til rette for utforskning av ulike formingsmaterialer og legger vekt på at barn skal få skape sitt eget uttrykk med de ulike materialene.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

En god språkutvikling er viktig for barn både på kort og lang sikt. Evnen til å bruke språket er avgjørende for hvordan barn kan kommunisere med voksne og andre barn, hvordan de kan sette ord på erfaringer, fortelle om noe viktig, diskutere og reflektere sammen med andre. Språk er avgjørende for læring, sosiale relasjoner og vennskap. På lengre sikt er språkutviklingen avgjørende for å kunne være en deltager i et moderne demokrati og i et kunnskaps- og utdanningssamfunn.

I Gimle oppvekststun barnehage skal alle barn få uttrykke seg verbalt og non-verbalt, og oppleve at andre barn og voksne lytter og gir respons. Barnehagen skal være en god arena for språkopplæring for barn med ulike morsmål. Vi ønsker at barn skal være stolte av eget morsmål, og legger til rette for at barnas morsmål skal være hørbart gjennom sanger og eventyr. Personalet er aktive i kommunikasjon med barna og legger til rette for god språkutvikling for alle barn.

Arbeidsmåter:

- Personalet lytter aktivt til det barna sier og engasjerer seg i samtaler med de
- Personalet støtter barna i deres «her og nå» språk og beriker og utvider språket ved hjelp av samtaler med barna
- Personalet skaper forutsigbare hverdager ved hjelp av struktur og gode rutiner
- Personalet bruker også tegn til tale og bildestøtte
- Personalet legger til rette for litteraturformidling i samlingsstunder og i mindre grupper
- Personalet bruker sang, rim og regler både spontant og i planlagte samlingsstunder

3.1.2 Matematisk kompetanse

Barna i Gimle oppvekststun barnehage skal bli oppmuntret til å utvikle sin matematiske kompetanse gjennom lek, eksperimentering og ulike hverdagsaktiviteter.

Arbeidsmåter:

- Personalet skal legge til rette slik at alle barn skal bli kjent med matematiske begreper
- Personalet skal være bevisste sin bruk av matematiske begreper. I løpet av en barnehagedag finnes det matematiske begreper overalt. Personalet skal gripe tak i disse mulighetene til samtaler og undring rundt daglige gjøremål. For eksempel kan påkledning brukes til samtaler om både størrelser, retning, former og farger
- Barna skal ha tilgang til spill, klosser og materiell som gir matematiske erfaringer
- Barna skal møte ulike fysiske utfordringer inne og ute som bidrar til utvikling av romforståelse
- Barna skal få erfaringer med å undre seg sammen med voksne rundt løsning av matematiske problemer

3.2 Digitale verktøy

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier» (Rammeplan for barnehagen 2017).

For oss betyr dette at det ikke handler om mest mulig bruk, men om best mulig bruk. En sentral del av det å være en digitalt kompetent barnehageansatt innebærer å kunne vurdere når det er hensiktsmessig å bruke digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet, og når det er bedre å bruke noe annet. Vår oppgave er å støtte barna i deres gryende digitale ferdigheter.

Barnehagens tilgang til digitale verktøy har vært, og er i stadig endring. Dette innebærer at personalet er i en kontinuerlig læringsfase for å utvikle barnehagens digitale praksis.

Mål: digitale verktøy skal bidra til et godt læringsmiljø

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Fra høsten 2021 har barnehagen deltatt i Regional kompetanseordning for barnehager (REKOMP). Målet for utviklingsarbeidet var å utvide personalets kunnskaper om hvordan barnehagen kan legge til rette for et godt språkmiljø for alle barn, uavhengig av hvilket morsmål barnet har.

Med bakgrunn i dette prosjektet vil vi jobbe videre med hvordan personalet skal legge til rette for språkutviklende samtaler i lek og aktiviteter.

Vi vil også jobbe med å inkludere tegn til tale i barnehagehverdagen.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Barnehagen vurderer det pedagogiske arbeidet kontinuerlig. Det betyr at arbeidet beskrives, analyseres og fortolkes utfra barnehagens planer, *Rammeplan for barnehagen* og *Lov om barnehager*. Målet er å sikre at barna får et godt tilbud som er i samsvar med intensjonene i *Rammeplan for barnehagen* og i *Lov om barnehager*.

Hele personalet involveres i dette arbeidet. Gjennom prosessarbeid og felles refleksjon bevisstgjøres den enkelte og personalgruppen som helhet. Disse prosessene danner grunnlaget for våre videre planer. Vi bruker følgende dokumentasjonsformer:

- praksisfortellinger
- observasjoner
- bilder og tekst
- barnesamtaler/trivselssamtaler med barn
- brukerundersøkelser
- foreldresamtaler

4.2.2 Vurdering

Hensikten med å vurdere arbeidet vårt er å rette søkelyset på våre metoder og arbeidsmåter for å nå målene vi har satt i årsplanen. Opplever alle barn trivsel i barnehagen? Opplever barn å mestre og å lære nye ferdigheter? Føler barn seg velkommen og respektert for den de er i barnehagen? Opplever foreldrene at vi gjør det vi sier at vi gjør?

For å vurdere arbeidet bruker vi:

- observasjoner som grunnlag for vurdering både på ledermøter og avdelingsmøter
- Bergen kommune sin brukerundersøkelse
- dialog med barn og foreldre om barnehagens arbeid
- prosjektarbeid i barnegruppene vurderes både sammen med barna og på avdelingsmøtene. I disse vurderingene er det viktigste spørsmålet «Har prosjektet fanget barnas interesser?»

4.2.3 Oppfølging

Styrer og de pedagogiske lederne har ansvar for at evalueringen følges opp. På personalmøter og avdelingsmøter blir endringer i praksis diskutert og lagt inn i nye planer. Felles kunnskap er grunnlaget for en felles praksis. Derfor legger vi vekt på felles opplæring og kunnskapsdeling. Vi jobber med at kunnskapen skal omgjøres til en felles og god praksis.

Barnehagen blir også vurdert i ekstern kvalitetsoppfølging og tilbakemeldingene blir tatt med i nye planer.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Medvirkning er en væremåte for alt arbeid i barnehagen. Medvirkning handler om å virke sammen med, å være med å ta avgjørelser og å kunne velge innenfor gitte rammer. Vi jobber for å fange barns interesser og bruke dette i barnegruppenes prosjekter.

Vi jobber for å ha en god dialog med foreldrene både i daglige samtaler og i foreldresamtaler. Vi søker å få tak i foreldrenes opplevelser av det vi gjør i barnehagen og tar foreldrenes innspill med i videre evaluering og planlegging.

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

Barnehagen ser på barn som kompetente individer som er aktive i sin egen utvikling. Alle barn er unike individ, og skal behandles individuelt ut ifra sine behov. Hvert enkelt barn har verdi for fellesskapet. Barna skal utvikle seg til selvstendige og ansvarsfulle medlemmer av samfunnet vårt. Som utgangspunkt for denne utviklingen trenger barna omsorg og trygge omgivelser. Personalet legger vekt på barnas medvirkning i det pedagogiske arbeidet.

Barnehagen er en læringsarena der barna lærer gjennom alle erfaringer og opplevelser de har i løpet av dagen. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og mye av læringen som skjer i barnehagehverdagen skjer gjennom lek. Språk og kommunikasjon er sentrale læringsfaktorer. Barnehagen skal være et godt sted å være og lære, der barna skal lære i gode og trygge omgivelser. Personalet i barnehagen skal utfordre, inspirere og gi opplevelser der barna tar aktivt del i egen læring.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Pedagogisk relasjonskompetanse handler om kvaliteten på relasjonene mellom barnet og de ansatte i barnehagen. En god relasjon er preget av at den voksne tar ansvar for relasjonen og innholdet i den. Kvaliteten på relasjonen er avhengig av at de ansatte har bevisste holdninger, verdier, syn på barn og syn på læring.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning handler om å utvikle kunnskaper, verdier og holdninger sammen gjennom dialog. Barn anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i denne prosessen. Dannelsingsprosessene skal sette barn i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne.

I barnehagen er samhandlingsprosesser i lek og læring vesentlige forutsetninger for barnets danning. I lek sammen med andre får barna en unik mulighet til å skape erfaringer med dagligdagse ting og øve på situasjoner de møter senere i livet. De får også mulighet til å utvikle sin egen fantasi ved å lære av andre, og evnen til å sette seg inn i andres situasjoner er grunnlaget for empati og sosial kompetanse. Personalet skal være tilgjengelige støttespillere og veiledere i leken. Dersom barn faller utenfor skal det fanges opp, slik at hvert enkelt barn kan få hjelp til å finne veien inn i det sosiale samspillet.

I barnehagen er det viktig å etablere trygge og gode relasjoner mellom barn-barn og barn-voksen. Alle barn er avhengige av et godt omsorgsmiljø, der de føler seg trygge, blir sett og tatt godt vare på. God omsorg er grunnlaget for utvikling og læring. Danning og læring er tett knyttet sammen. I dannelsingsprosessene lærer barn og barnets identitet og selvfølelse utvikles. Noe av det viktigste i dannelsingsprosessen er å gi barn en god selvfølelse. God selvfølelse gir glade, trygge og empatiske barn.

Personalet må i møtet med barn være en god samtalepartner, samhandlingspartner og veileder i alle situasjoner i barnehagen. Barna må roses og bekreftes i det de gjør. Personalet må også være en støttespiller og et godt forbilde som setter tydelige grenser for barnet og veilede dem i vurderingen om rett og galt. For å få til en god dannelsingsprosess trengs voksne som viser respekt for den kommunikasjonen barna har og er interessert i det barna sier.

Barna skal også oppmuntres til å stille spørsmål og til å stå opp for seg selv når det trengs. Barn skal bli møtt på egne følelser og tanker, få bekreftet at de blir tatt på alvor og at de betyr noe for fellesskapet.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Alle barn, uansett alder og modning, skal oppleve en utvikling i forhold til de aktiviteter og utfordringer de møter i barnehagen. Personalet tilpasser aktiviteter og lekemiljø slik at alle barn møter oppgaver de mestrer, samtidig som at de får utfordringer de må «strekke seg etter». Personalet skal følge opp barnas utforskertrang, og sammen med barna undersøke det de er opptatt av.

Det er et naturlig skifte i det fysiske miljøet fra småbarns- til storbarnsavdeling. På avdelingene for de minste har vi lagt vekt på å legge til rette for tumblerlek, og at de skal ha mye gulvplass for å kunne utfolde seg. På avdelingene for de store har vi ulike lekesoner der vi har lagt til rette for rollelek, spill og konstruksjonslek.

Formingsmateriell og bøker står tilgjengelig for barna. På alle avdelinger blir miljøet endret i samspill med barnas utvikling, modning og interesser.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Å begynne i barnehagen er en stor omstilling for et barn og for barnets familie. Vi legger vekt på at barn og foreldre skal bli møtt av trygge og oppmerksomme voksne som legger til rette for en god oppstart i barnehagen.

Forskning fremhever viktigheten av en god tilknytningsfase. For at barnet skal få en god tilknytning må barnehagen samarbeide tett med barnets foreldre. Vi legger vekt på at barnet trenger tid til å bli kjent med nye voksne, barn og rutiner i barnehagen. I forkant av oppstart får foreldrene et eget informasjonsskriv om barnehagen og den første tiden i barnehagen. Personalet avtaler med foreldrene hvordan oppstarten skal være for det enkelte barn. Barnet har behov for at en av foreldrene er tilgjengelig for barnet de første dagene. Det er ulikt fra barn til barn hvor lenge de har behov for at foreldrene er i nærheten, og personalet vil i samarbeid med foreldrene avtale hva som er best for det enkelte barn.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Gimle oppvekststun barnehage er en liten barnehage. Gjennom året samarbeider avdelingene slik at barn og personalet kjenner hverandre på tvers av avdelinger. Når barna skal flytte fra småbarns- til storbarnsavdeling vil det likevel være en tilvenningsperiode. Vi legger vekt på at barna får komme på besøk på ny avdeling før oppstart slik at barnet kan bli ekstra kjent med ny avdeling og for at personalet på ny avdeling skal bli kjent med barnet. Foresatte vil få tilbud om en samtale med ny pedagogisk leder før oppstart på ny avdeling, for å sikre at overgangen blir god for både barn og foreldre.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen deltar på besøksdager som skolene inviterer førskolegruppen til. Ansvarlig pedagog for førskolegruppen deltar på samarbeidsmøter med skolene, slik at vi får en felles forståelse av hva som venter våre barn når de skal begynne på skolen. Vi forteller også skolene hva vi har jobbet med det siste året i barnehagen, slik at de får en innføring i hva barna har gjort det siste året hos oss. Dersom et barn som trenger ekstra oppfølging på skolen vil vi i samarbeid med foreldrene snakke med skolen om slik at overgangen blir så god som mulig.

Vi har en førskolegruppe for de barna som skal begynne på skolen neste høst. I førskolegruppen jobber vi med ulike skoleforberedende aktiviteter som blant annet å kunne fortelle noe i en gruppe, lytte til andre, følge regler i regelleker, vente på tur og å jobbe selvstendig med en oppgave. I tillegg til dette jobber vi med hvert enkelt barns

selvhjelpsferdigheter som for eksempel å kle på seg selv, gå på do alene og vaske hendene sine.

VI. Foreldremedvirkning

Barnehagen ønsker å ha et godt samarbeid med barnas hjem i form av daglige samtaler ved levering og henting, foreldresamtaler og møter. Vi ønsker å ha et miljø hvor foreldre er velkomne til å samtale, ytre meninger og dele erfaringer med oss som jobber her. Barnehagen skal i samarbeid med foresatte skape et lærende, inkluderende og utviklende miljø som er til barnas beste. Avdelingen deler sine planer for perioden med foreldrene. Barnehagen bruker Vigilo for å dele planer.

Barnehagen har et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. I foreldrerådet sitter alle foreldrene til barna. Hver avdeling i barnehagen har valgt en representant som sitter i foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU). Representantene skal fremme foreldrenes felles interesser og samtidig bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen gir et godt miljø for barna. Ulike arrangementer i løpet av barnehageåret kan også være i regi av FAU.

Foreldrerådet har to representanter i barnehagens Samarbeidsutvalg (SU). SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av to representanter fra foreldrerådet, to representanter fra de ansatte i barnehagen, styrer og en politisk valgt representant fra eier.

VII. Bærekraftig utvikling

Vi har hentet vår definisjon på bærekraftig utvikling fra FNs verdenskommissjon for miljø og utvikling (1987) som beskriver det slik; Bærekraftig utvikling er et globalt begrep som er basert på solidaritet med kommende generasjoner, i tillegg til alle de som lever i dag. Det er en anerkjennelse av at vi bare har en klode, med en begrenset mengde ressurser, og at det er i vår felles interesse å ta vare på den. For oss i Gimle oppvekststun barnehage handler det om at barna skal få kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lære av naturen og få en begynnende forståelse for hvordan vi kan ta vare på den.

Siden 2021 har vi satt oss som mål å lage en «grønnere» lekeklass. Vi har fått på plass blomsterkasser med både blomster og noen spiselige vekster. Når barna får delta i noe til å gro og vokse legger vi grunnlaget for en begynnende forståelse for hvordan vi tar vare på det som vokser og gror i naturen. Disse aktiviteten gir muligheter for undring, refleksjon og samtaler mellom barn – barn og barn -voksen. Vi ønsker å legge et grunnlag for at barn skal bli glad i naturen og det som lever og gror.

Vi vil også være med på å legge grunnlaget for å ønske å ta vare på den naturen vi har gjennom at barna får delta i kildesortering av avfallet vårt. Fra sommeren 2023 er vi i gang med å bruke Bokashi kompostering av noe av matavfallet vårt slik at det kan bli til jord i pallekarmene våre.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

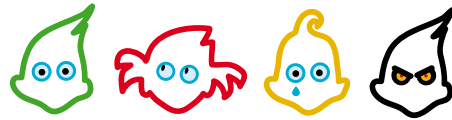
Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Gimle oppvekstun barnehage

**St. Olavsvei 20
5052 Bergen**

Tlf: 55 56 77 60

E-post: Gimleoppvekstun.barnehage@bergen.kommune.no

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/gimle-oppvekstun-barnehage>